

nya de Santa Victòria per a Cézanne: el seu interlocutor predilecte, el motiu pictòric per excel·lència al qual havia dedicat centenars de composicions. L'havia pintat a totes hores i n'havia copsat tots els matisos, tots els colors, tots els infinits secrets; havia fet d'aquell retall de pais l'objecte preferit d'una obra vasta i intensa. El realisme de fa uns anys havia anat deixant pas a les taques de simplificació. La forma havia perdut detalls en benefici de la llum i del color. Els verds i els grisos del principi s'havien transformat lentament en uns blaus subtils que donaven als quadres un toc d'irrealitat. Diríeu que el paisatge, immersit en una atmosfera màgica, s'havia anat transfigurant i purificant, fins a reduir-se als elements essencials.

Dels contactes personals mantinguts amb Lluís Vayreda, me'n resta, viu, el doble record de la senzillesa i de la bonhomia. Carme Guasch, en un elogi pòstum, li atorga "una mena de paciència i de comprensió que el feia condescendent sense traïció, comprensiu sense abdicar, tolerant, tendre, humà". La seva pintura reflectia amb molta eloquència aquest tarannà seu i traduïa en imatges d'una gran força plàstica la riquesa, potser massa amagada, del seu món interior. Tomàs Garcés diu que "cap poema no mereix aquest nom si, a través de l'anècdota, no assoleix la veritat íntima de qui l'ha escrit". Els olis de Lluís Vayreda eren un bon mirall de la veritat de l'artista: a través d'ells, l'obra i l'home es posaven sempre d'acord.

El renaixement de Garriguella

Ja vaig explicar fa temps, en un altre lloc, una impressió fugissera de la tarda gironina de Tots Sants, amb tots els carrers col·lapsats per l'afluència de forasters. Els conductors de cotxes, víctimes de l'embús gegantí, romanien atrapats en el seu propi parany, indefensos al volant de llurs vehicles. I, enganxada al vidre posterior del darrer cotxe d'aquell magma circulatori, una etiqueta blanca i vermella semblava llançar un crit

MELI

Garriguella,
vinyes velles
i noves
esperances.

d'enyorament de l'Arcàdia feliç enmig d'aquell patètic naufragi urbà. L'eslògan deia, simplement, *I love Garriguella*.

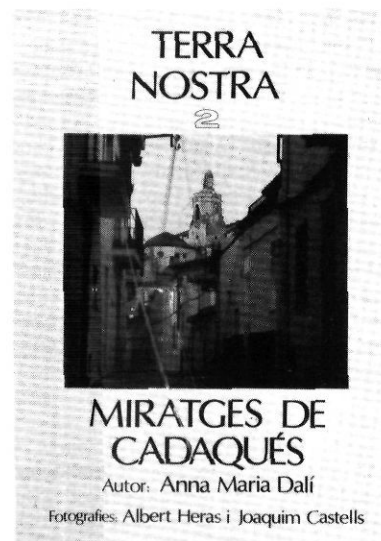
Els diccionaris diuen que aquesta Arcàdia empordanesa és un municipi de poc més de 600 habitants, amb unes 500 hectàrees de zona forestal i unes 450 de vinya. Ara Garriguella celebra els 200 anys de la construcció de l'església, un temple enorme bastit l'any 1786, quan el poble comptava amb quasi 1000 habitants i es trobava en plena expansió. El cas és que la ciutat somniada no va pas prosperar, i que el poble va perdent població des de mitjan segle passat, perquè la vinya no és el negoci que era i menys encara el que semblava que havia de ser.

De sobte, però, Garriguella viu una inesperada revifalla, que coincideix amb el descobriment de l'Empordà per part de molts forasters —i no tan forasters—. Situat a la segona i tranquil·la línia de la costa, el poble torna a anar a més: no pas molt en la demografia, però sí en el nivell de renda i en l'empenta cultural. No és cap miracle, doncs, que Garriguella organitzi ja fa vuit anys una Mostra Artística de pintura, fotografia i terrissa que agrupa una quarantena d'autors destacats. No és cap miracle que enguany, al redós dels 200 anys de l'església, hagi creat una Festa Literària amb premis a la investigació històrica, a la prosa, a la poesia i a les matemàtiques local i juvenil. No és cap miracle que acabi d'aparèixer el primer número d'una revista de 48 pàgines amb voluntat de convertir-se, almenys, en una publicació anual. L'alcalde diu que l'Ajuntament fa costat a la revista perquè sigui oberta i crítica, i afegeix: "Ens hauria estat més rendible patrocinar un Butlletí municipal, com fan altres consistoris, però no hauria tingut la qualitat i l'aire fresc que desprenen aquestes pàgines".

La revista acredita, certament, la vitalitat d'aquest poble que reneix i que, com diu l'alcalde, tira un xic la casa per la finestra. Si les coses continuen així, serem molts els qui haurem de portar escrit en algun racó l'eslògan blanc i vermell: *I love Garriguella*.

Les obertures solidàries

En el seu nou llibre *Miratges de Cadaqués*, Anna Maria Dalí recorda que a cada casa antiga de la vila, amagat per una porta oculta, hi havia un passadís estret i fosc que mitjançant un forat comunicava amb un corredor semblant de la casa veïna, i d'aquesta a una altra i una altra fins als afores de

Al Cadaqués d'abans, cada casa tenia una porta oculta.